

ВИМОГИ ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ СЕРЕДОВИЩА

С. О. ТУЛЬЧИНСЬКА, д-р екон. наук, професор, професор кафедри економіки та підприємництва

О. С. СОЛОСІЧ, аспірант 1 курсу, спеціальності 051 «Економіка»

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», м. Київ, Україна

Сучасні умови функціонування підприємницьких структур характеризуються високим рівнем невизначеності та ризикованості провадження господарської діяльності, що в першу чергу обумовлене широким спектром проблем, які слугують прямими наслідками повномасштабного військового вторгнення, починаючи від катастрофічного падіння базових макроекономічних індикаторів, кризовим станом ринку праці, колапсом наявної мережі промислової логістики та кооперації, закінчуючи первинними проблемами забезпечення фізичної збереженості кадрового та виробничого потенціалу господарських утворень. Окреслені умови інтенсифікують наявні кон'юнктурні параметри невизначеності економічного середовища, виступаючи першочерговим фактором обмеження господарського потенціалу національного підприємницького сектору у короткостроковому та довгостроковому часових вимірах. Саме тому, однією з найбільш актуальних проблематик сучасних економічних досліджень є питання економічної безпеки підприємницьких структур та можливостей до її ефективної організаційної імплементації в турбулентних соціо-економічних умовах.

Разом з тим, слід зауважити, що магістральним трендом розвитку прогресивних економічних систем сучасності є реалізація засад постіндустріальної парадигми, заснованої на використанні інтелектуального потенціалу як універсального, невичерпного та високоефективного ресурсу розвитку будь якого системного утворення. Виходячи з цього, враховуючи складність актуальних викликів та загроз вітчизняному сектору підприємництва, саме процеси інтелектуалізації та відповідний їм управлінський інструментарій потребує активної інтеграції у наявні підходи до побудови системи економічної безпеки підприємницьких утворень задля забезпечення дієвої превенції та елімінації поточних та перспективних загроз. Більш того, варто додати, що наявний спектр загроз також має динамічний характер і еволюціонує на основі сучасних цифрових, інформаційних та інтелектуальних можливостей, що лише підсилює важливість залучення процесів інтелектуалізації до систем безпекового управління господарського утворення.

Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна сформулювати наступний перелік ключових вимог до побудови системи економічної безпеки підприємницької структури в умовах інтелектуалізації економічних процесів та високого рівня невизначеності середовища: (1) забезпечення поліфункціональної цифровізації бізнес-процесів підприємства (цифрова фіксація показників продуктивності, відслідковування рухів інформаційних потоків та дотримання

режимності використання інформації, усунення низькоефективних операцій бюрократичного характеру, що слугують джерелом непродуктивних витрат); (2) використання інтелектуально-орієнтованих підходів до організації аналітичної діяльності на підприємстві з використанням профільного програмного забезпечення та сценарного підходу у планувальній діяльності; (3) налагодження ефективної системи внутрішнього нормативного забезпечення та загального юридичного захисту інтелектуальної власності підприємства; (4) формування комплексної системи превентивного, поточного та перспективного контролю ендогенних ризиків підприємницької структури, що передбачає формування системи моніторингу, виявлення, оцінки та належних планів протидії відповідного роду ризикам [1, с. 7]; (5) забезпечення фізичної та віртуальної захищеності цифрової інфраструктури підприємства від протиправного втручання у інформаційну систему організації [2, с. 57]; (6) конструювання мотиваційної політики підприємства на засадах гуманізації, креативізації та інклюзивності як базових складових у формуванні сприятливого середовища праці та найбільш повної реалізації інтелектуального потенціалу персоналу; (7) проведення перманентного та компетентного моніторингу зовнішнього інформаційного поля на предмет здійснення інформаційних атак на підприємство у публічному цифровому просторі; (8) періодичний скринінг та підтримка належного рівня цифрової грамотності персоналу підприємства, організація відповідних заходів освітнього спрямування.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що реалізація ефективної інтелектуально-орієнтованої безпекової політики підприємницького утворення в умовах високого рівня невизначеності потребує комплексної модернізації наявних підходів до безпекового управління підприємством у розрізі інформаційної, кадрової, цифрової, та інтелектуальної безпекових компонент.

Література:

1. Левковська Л. В., Добрянський О. І. Аналіз ендогенних факторів економічної безпеки в сучасному вимірі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2022. № 26 (54). С. 4-8.
2. Тульчинська С. О., Солосіч О. С., Чорній В. В. Вплив діджиталізації управлінських процесів на систему забезпечення економічної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 9. С. 54–58.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

А. Ю. ШАХНО, д-р екон. наук, доцент, зав. кафедри економіки, організації та управління підприємствами,
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна

В епоху нових викликів та змін в глобалізованому світі з'явилась нова парадигма розвитку, в основі якої креативність, знання, доступ до інформації, яка виступає потужним двигуном економічного зростання. Ефективний розвиток креативної економіки залежить від створення відповідного бізнес-середовища в